

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél elegendő.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomda-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem köldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A ház tekintélye.

Zombor, 1895. december 2.

Bizony furcsa világot élünk. Nap nap után követik egymást a képviselőházban a hevesebbnél hevesebb jelenetek. Nem ritkák a parlamenti botrányok, amelyek mind ártalmára vannak a képviselőház tekintélyének. Komoly férfiak pártkülönbség nélkül elismerik ezt a beteg állapotot. És tényleg ugyi is van.

Amire büszkék voltunk eddig, hiru nemzeti ábrádnak bizonyult. Nem igaz, hogy mi politikailag iskolázottabbak s parlamentileg fegyelmezettebbek vagyunk, mint az európai népek legnagyobb része. Nem tekinthetünk gögösen alkotmányos életünk ezeréves fejlődésére. Mondjunk le a dicsekvésről és gőgről, s ne állítsuk párhuzamba a magyar parlamentarizmust az angolal. Nem igaz az átöröklés egész tana. — Őseink tudtak bánni a szólásszabadsággal és botrányok nélkül tudták gyakorolni az alkotmányos jogokat.

A Sándor-utcai palotában nem tükröződik vissza egy millenium alkotmányos fejlődésének képe. Ha ez így tart, rövid idő alatt oda jutunk, ahova eljutottak a keleti népek, amelyeknek alkotmányos gyakorlatuk sosem volt s a parlamentarizmussal ugy élnek vissza, mint a gyermek a készel.

Csak egy lépés választ el bennünket azon szézületes örvénytől, ahova parlamentarizmusunk nyole százados fejlődésével, őseink erényével és dicsőségével s a magyar nemzet reputációjával együtt bele fog bukni. Csak egy lépés — de ezt a lépést nem szabad megtennünk.

E végső határvonalnál meg kell állnunk. Nemzetünk géniusza lángpallossal áll ott; eddig és ne tovább! kiáltja a vakmerőknek, akik a magyar nemzetet épen ezredéves fordulóján akarják meggyalázn.

Eddig és ne tovább! kell hogy kiáltsák minden párt józana, akik meg akarják menteni Árpád népét és szt. István államát a gyalázattól.

A pártédek és pártcél összetörpül a nemzeti érdek mellett és lehetetlen, hogy ha a komoly és józan gondolkodók szövetkeznek a parlamenti anarkisták lefegyverzésére és ártalmatlanná tételére, lehetetlen, hogy e törekvésnek sikere ne legyen.

Rossz véleménynyel vagyunk ugyan az ellenzéki pártokról. A vezérek és az irányadó tényezők eddig nem tették ott meg kötelességüket. De meg vagyunk győződve, hogy a minduntalan

ismétlődő és most már a hihetlenségbe átesapó botrányok jótékony visszahatást keltenek s a parlament komoly elemét egyetértésre és közreműködésre bírják, hogy parlamentünk dekadenciáját a végzetes lejtőn megállítsuk.

A mentés még lehetséges. Ahol a kormány-párt oly higgadt és komoly, mint a szabadelvű párt, s ahol az elnöki székhelyben a szigorú és pártatlan kéznek s a csodálatos nagy tehetségeknek oly kolosszusa ül, mint Szilágyi Dezső, lehetetlen, hogy egy kis jóakarattal és igyekezettel parlamenti életünk jobbjai a végső baj elhárítására képesek ne legyenek.

Nem szükséges semmi különös talentum annak felismeréséhez, hogy az ellenzéki padokról kiinduló botrányok nem árthatnak másnak, mint csak magának az ellenzéknek s az ország hitelének. A legvadabb jelenetekkel sem fog sikerülni a szabadelvű párt felbontása s a Bánffy kabinet megbuktatása.

E kabinet s a szabadelvű párt megmarad helyén s teljesíteni fogja kötelességét.

Nyugodtan és komolyan fogja teljesíteni feladatát és kötelességét, belenyugodva egy sajnálatos parlamenti helyzet kellemetlenségeibe, a melyeket kénytelen elviselni, habár mivel sem járult azok felidőzéséhez.

Mit érhetnek el tehát az ellenzéki tábor rendbontói? Önmagukon és pártjukon kívül csak a magyar parlamentarizmust kompromittálhatják. Csak a magyar nevet becselenezhetik meg, s csak nemzetünket foszthatják meg ezredév küzdelmei s bölcsessége által szerzett jó hírettől.

Ennek meggátlása nem lehet pártkérdés, hanem a nemzet kérdése. Ha a parlament józanai és komoly elemei pártkülönbség nélkül nem szövetkeznek a gatlás és mentés munkájára, akkor a nemzet fogja kezébe venni saját érdekének védelmét.

Erre azonban talán nem lesz szükség.

Az üdvös fordulóra reméljük — már eljutottunk. A végzetes baj orvosolható lesz magában a parlamentben s így nem leend szükség külső eszközök alkalmazására. A Bánffy-kormány programjához híven ezzel a parlamenttel akarja elvégezni munkatervét s így ez a parlament lesz a millenárius nemzetgyülekezet. De hogy ez lehetséges legyen, szükség van az ellenzéki pártok komoly elemeinek és vezértényezőinek közreműködésére is. Teljesítsék legalább az utolsó pillanatban kötelességeiket s óvják meg a ház tekintélyét.

Szabadalmi hivatal. A kereskedelmi miniszter január elsejével szándékozik életbeléptetni a szabadalmi ügynek az 1895. XXXVII. törvények alapján való új szervezetét. Ezen a napon fogja megkezdeni működését a szabadalmi hivatal, mely elnökből, alelnökből, tíz állandó bírói és műszaki tagokból s a szükséges kezelő személyzetből fog állani. Tekintettel a szabadalmi hivatalnak nagy fontosságu teendőire és bírói hatáskörére, a hivatal elnökének állását az ötödik fizetési osztály első fokozatának, a bírói és műegyetemi képzettséggel bíró állandó tagokat pedig a hatodik, hetedik és nyolcadik fizetési osztálynak megfelelő javadalmazással óhajtja ellátni a miniszter.

Az indemnitás. Az indemnitási törvényjavaslat mint írják, esztőtörtökön kerül a képviselőházban napirendre. A törvényjavaslat tárgyalása szombatig minden valószínűség szerint véget ér s a ház tagjai a jövő hét elején karácsonyi szünetükre szét fognak oszsolhatni.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős folyó ügy letárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlés összehívása válván szükségessé és ennek határnapjánál főispán ur ömeltósága folyó évi december hó 10 ik napjának reggeli 9 óraját tüzven ki, miről a bizottsági tagok azzal értesítettek, hogy ezen a vármegyei székház nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők:

1. Haromszék vármegye közönségének átirata az 1894. évi XII. t. e. — némely a mezőrendőri kihágási ügyekben illetékes hatóságokra vonatkozó rendelkezésének megváltoztatása tárgyában intézett felterjesztés partolása iránt.
2. A megyei közigazgatási bizottság átirata s ezzel kapcsolatosan a szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata az 1895 ik évben működő ipartanács tagjainak megválasztása tárgyában.
3. Alispáni jelentés a f. évi november hó 16-ik napján megejtett vármegyei bizottsági tagválasztások s azok igazolása tárgyában.
4. Alispáni előterjesztés a községi számadások vizsgálataira kijelölendő elnökök iránt.
5. Ugyanannak előterjesztése a betegápolási alap 1895. évi szükségeinek fedezése tárgyában.
6. Ugyanannak előterjesztése a községi szegény alapok 1893. és 1894. évi állapotáról.
7. Ugyanannak előterjesztése a főszolgabírák által 1894. év folyamán az átfutó hivatalos pénzekről vezetett naplószámadások tárgyában.
8. Ugyanannak előterjesztése több megyei alkalmazottak rendkívüli segélyben való részeltetése tárgyában.
9. Ugyanannak jelentése dr. Koch Mór járásorvos részére engedélyezett szabadságidő tárgyában.
10. A megyei egészségügyi bizottság jelentése Madaras községben felállítandó főkönyvtár tárgyában.
11. Ugyanannak jelentése Rác-Militics községben felállítandó gyógyszerár tárgyában.
12. A f. évi november hó 23-án megtartott rendkívüli közgyűlésből kiküldött bizottság jelentése a vármegyei házi- és árvapénztár megvizsgálása tárgyában.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Mosoly.

En rám csupán mosolygni tudsz:

Édes szavaid számomra nincs!

— Oh, szép a lánymosoly; habár

Magába' még nem égi kincs...

Csak néha jó... egyéb öröm

Boldogság, vagy gyönyör helyett:

Ha napsugártól lankadunk, —

Az árny ad édes nyughelyet.

Ne kívánd hát, hogy kedvedért

En mindég árnyékban legyek!

Lelkemnek e hely — bármi szép —

Hűd el, hogy nem elég meleg.

— Vagy nem félsz, hogy mosolyodat

En egyszer visszaadhatom?

De az már gúnymosoly leszen:

— Azzá vagy sápadt arcomon!...

Hartmann János.

TÁRCALEVELEK.

II. Álom és altató-eszközök.

Vannak emberek, a kik néha nagyon szeretnek oly könyveket olvasni, melyek iránt éppen nem érdek-

lődnék, mi több: melyeket gyűlölnék. Természetes dolog, hogy ezeket csak olyankor veszik elő nagy lelkesedéssel, ha már a csillagok feljöttek s még miudég nem jön az álom, ez a boldog állapot, mely minden gondot elfeledtet s feloldja a lelket a test kötelekei alól.

A költő altató eszköznek többnyire valami algebrát használ, melynek már maga a neve is egy álmosan felszendülő akkord. A ridég mathematikusk és zord fizikus legtöbb esetben valami szép költemény szegett szárnyain repül Morpheus ölelő karjaiban. A jól táplált katolikus plébános szakácsnőjének rosszul sikerült beafsteak-jeire gondol, mely fölötti mérgében vaskos reményekkel lép át az álom országába... vaskos reményekkel, — a melyek jobb korszot igérnek az ő másik életében.

Tudvalévő dolog ugyanis, hogy az embernek két élete van. Az egyik az, melyet ébren, a másik, melyet alvás közben él le. Mondják, hogy ez utóbbi sokkal jobb és boldogabb. A legrégebbi lantosok szerelmők tárgyát éjjelenként ölegették — t. i. álmukban; Petőfi álmában rabnemzetek bilincseit tördelte szét; a huszonhat éves „lányká“-nak álmában jelennek meg azok az udvarlók, a kik nappal elkertlik...; egy régi jó barátom pedig, a kinek legkedvesebb foglalkozása az alvás: azt szokta álmodni, hogy — alszik!

Látható mindebből, hogy az álom a menyország, a melyben mindazon törvőkben részestül az ember, melyeket éber állapotában nem élvezhet át.

„De vannak pillanatok az emberi életben“, melyekben az álomnak országa ugyancsak röggös utakat tár elénk. Néha veszekedünk álmainkban, néha valami szerencsétlenség történik velünk, nem ritkán meg oly helyzetbe is jut az ember, hogy — mint Twain Márk mondja: fölkelünk!

Egy híres filozófus reszkírozta meg nem régen a mondást, hogy az ember álmainak alapján lehet legjobban megismerni, s ha az alvó ember ugyanazon kö-

rülmények közé jutna éber állapotában, mint a melyekben lelke álmaiban volt: ugyanazt tenné, amit álmaiban tett. A filozófus, mint látjuk, vakmerő ítéletet dob a megrettent olvasó elé. Azt hiszem, hogy kevesen is lesznek, a kik hisznek neki. Pedig igazza van. Bár gyakran tapasztaljuk, hogy álmainkban egész más emberek vagyunk, mint a valóságban s egész másképen teszünk valamit, mint éber állapotban tennénk. A társadalmi konvencia, etiquette s a többnek, jobbnak látszani akarás nagyon sokat megváltoztat eredeti egyéniségünkön s hazug hajporral palástolja el legrutabb tulajdonságainkat és szenvedélyeinket. E csalfa poudert azonban lefújja az álomnak langyos és tiszta fuvalma s ugy tüntet fel bennünket, mint a milyenek meztelentül — a valóságban vagyunk. Az, a kit a velünk való érintkezés alapján a legszelidebb lelkűletűnek, a legfinomabbnak ismertünk: álmaiban oly vad lebet, hogy vérengzéseket, rablásokat s a legaljasabb teteket követi el. S mi ebből a tanuság? Minden emberben meg van a gonosznak csirája, minden ember egy kis ördögöt hord magában. Rendesen bogárnak mondják: „mindenkinek van valami bogara“. E csuf bogarat a társas életben elnyomni igyekeztünk s annál műveltebb valaki, minél inkább legyőzi „jobbik része“ a rosszat, az ördögöt. Ugye az álomban a lélek a test bilincsei alól feloldva szabadabban, önállóbban szárnyal s mint az embernek csak egyik része (a másik a test, melylyel egészet képez) nem bír annyi akaraterővel, hogy egyes sötétebb pontjait elföldje. Teljesen meztelentül áll előttünk s ugy mutatja be magát, mint a milyen eredetileg, mint a milyen igazan.

E kis filozofálást a következő eredményes fejtegetés nyitjaul használjuk. Valamint a zred ember szeret a tükörbe nézni, hogy „szép“-et lásson, a csunya pedig nem, — legfeljebb azért, hogy összehasonlítást tegyen maga és az ördög között, — ugy a jó ember szereti látni s örülni a lelke, ha látja az igazságot, a rossz pedig pirulva áll ez előtt s mintegy bánja a világnak e rendje, a mely ellen ő legtöbbször biába küzd.

13. Zenta város tanácsának jelentése Czinner Ignác által felállítani szándékolt zálogkölcson üzet után leteendő biztosíték megállapítása tárgyában.

14. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Wittmann Béla községi írnoknak adandó előleg tárgyában.

15. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata egy anyakönyvvezetői szolgáló állás rendszeresítése, az eskető és anyakönyvvezetői helyiségek kijelölése és az anyakönyvvezető ruházatának beszerzése tárgyában.

16. Goszpodince község képviselőtestületének határozata 5000 frtos kölcson felvétele tárgyában.

17. Petrovác község képviselőtestületének határozata a községi segédjegyzőnek adandó lakbér tárgyában.

18. Turia község képviselőtestületének határozata egy írnioki állás rendszeresítése tárgyában.

19. O-Becse község képviselőtestületének határozata Brankovits Dezső segélyezése tárgyában.

20. Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata a gör. kel. leányiskola elhelyezése és ez ellen az ottani gör. kel. iskolaszék és Poppovits Pánta által beadott felebbezesek.

21. Gyulafalva község képviselőtestületének határozata a kisbírák visszatartott ruhaátalányának kiutalványozása tárgyában.

22. Hegyes község képviselőtestületének határozata a községi nagyvendéglő újból való felépítése tárgyában.

23. Gardinovec község képviselőtestületének határozata 3000 frtos kölcson felvétele tárgyában.

24. Felső-Kovil község szabályrendelete a fogyasztási- és italadó beszedési jutaléknak hovatartozása tárgyában.

25. Titel község képviselőtestületének határozata Taranyecz Milica segélyezése tárgyában.

26. Katymár község képviselőtestületének határozata a vásárjog megvétele tárgyában.

27. Nyugdíjkezelő választmány határozata Vibiral József szolgabíró nyugdíjaztatása tárgyában.

28. Szilbás község képviselőtestületének határozata a körörvos lakbérilletménye tárgyában, és ez ellen Mittelmann Miksa dr. által beadott felebbezes.

29. Zsalya község képviselőtestületének határozata a trachomás betegek gyógykezelése címén az orvosnak adandó jutalomdíj tárgyában és ez ellen Majnszky Milutin által beadott felebbezes.

30. Csantavér község képviselőtestületének határozata vágóhidnak használandó házának Farkas Antal és neje-től való megvétele tárgyában.

31. Az ő-sztapári rendőrvetési állás választása ellen Raczkov Nikola és társai által beadott felebbezes.

32. Temerin község képviselőtestületének határozata a behajthatatlanná vált különféle követelések leírásba hozatala tárgyában.

33. Prigl.-Szt.-Iván község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.

34. Bogojeva község ugyane tárgyban hozott határozata.

35. Uj-Sóóvé község ugyane tárgyban hozott határozata.

36. Bács-Almás község ugyane tárgyban hozott határozata.

37. Paraga község ugyane tárgyban hozott határozata.

38. Pachter Béla vaskuti jegyzőnek nyugdíjaztatása.

39. Vajányi Gyula volt feketehegyí jegyző ellen a községjegyzői nyugdíjalap javára kiszabott 200 frt fejelemi bírságból 74 frt 50 krnak behajthatatlanság címén való leírásba hozatala.

40. Lang Gyula almási szolgabíró beadványa, melyben szolgabírói állásáról való lekötözését elfogadtatni kéri.

41. Csinesák Benedek és társai járási szolgabírói hivatalszolgák kérvénye lakbér megállapítása iránt.

42. Dr. Varró János orvostudói oklevelének meghirdetése.

43. Laczkoné Német Anna szülész nő oklevelének meghirdetése.

44. Özevnyé Megyesi Rózsa szülész nő oklevelének meghirdetése.

45. Apatin és Cséb községek 1894-ik évi gyámpéztári számadása.

46. Szonta, Madaras, 1893. évi, Bulkesz, Gara, Járek, Kis-Kér, Kucura, Piros községek 1894. évi közpéztári számadásai. Hegyes 1894. évi legelőválsági számadása. A.-Kovil 1891. évi képzés és nevelési alap számadása.

Ha ez áll, úgy a dolog természetéből következik, hogy a jó ember, — a ki ritkán látja meg a világon azt az igazságot, melynek keresését pedig majd mindenki kitűzi céljánál — szeret aludni, mert az álomban, ha mást nem, legalább magát látja igaznak, illetőleg eredetinek, keresetlennek.

Az a sok el nem kerülhető társadalmi szokás, mely mintegy második természetévé válik, nem engedi, hogy másokat is, magát is a valóságban tisztán láthassa. Ő úgy tesz, mint mások is az életben, úgy fut a különböző évek után, s úgy keresi a szenvedés útján is az igazságot, mint mások, de nem tudja, hogy mindezt nem pusztán szokásból, divatból teszi e csak? Ha esetleg más irányba térne az emberiség, talán ő is megváltoztatná azt az előbbi utat, talán ő is más célt, — legyen az jó, vagy rossz — tűzne ki maga elé?

Magát tehát az ébrenlében nagyon nehezen ismerheti meg s ép ezért oly fogós a görög bölcs „gnoti se auton“-ja. Sokrates azonban elfeledé, hogy az ember alszik és alvás közben a lélek tovább is működik. Elfelelte, hogy miután az álom a lélek tükré: a „magát megismerés“ ez uton érhető el legkönnyebben.

Aludni, illetőleg álmodni azok szeretnek tehát e szillogizmus alapján, a kik jók; nem szeretnek pedig azok, a kik rosszak, mert ezek az igazságot sem tűrhetik meg. Erre céloz talán Schakspere:

„... A jók már alszanak,
A rossz virraszt és elrabolja
Álmának igazát...“

Schopenhauer mondja, hogy a balál is olyan jó, mint az álom, sőt még jobb, mert abból nem ébred föl az ember a rossz, rideg valóra s így az attól való félelem oktalan. Nem szándékozom Schopenhauer ez elméletének igazságát fejtegetni s bizonyítani. Elég, hogy

Báthmonostor, Szántova, Bajmok, Kunbaja, Tatabáza, Bezdán, Wekerlefalva, D.-Szt.-Iván, O-Kanizsa, O-Becse, Mohol, A.-Kovil, Csurogh, Gyurgyevó, Zsalya, Gardinovec községek 1896. évi költségvetései. Uj-Palánka, Plávna, Torzsa, Bajmok, Uj-Verbász, Nádaly 1895. évi, Gyulafalva és Tiszakálmánfalva községek 1896. évi pótkötségvetései.

Ujdonságok.

Személyi hír. Perczel Dezső belügyminiszter folyó hó 6-án Bajára érkezik, nagybátyjának, Perczel Miklósnak meglátogatására.

Jótekonyság. Bende Imre püspök az újvidéki kir. kath. magyar főgimnázium ifjúsági segélyalapja javára 300 frtot adományozott.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán Jankovácon a mértékbitelési állásra Szubane Istvánt nevezte ki.

Kinevezés. Karácson Gyula alispán Fratricus György, zombori lakost a vármegyéhez ideiglenes minőségű díjnyokká nevezte ki.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Radocsay János zombori pénzügyigazgatási titkárt Szolnokra, Fodor Mihály pénzügyi titkárt pedig Szolnokról Zomborra helyezte át.

Uj plébános. Hinger Péter borsódi adminisztrátor kunbajai plébánosá kinevezetett.

Bizottsági tagválasztások a városnál. A választási mozgalmak az egész vonalon megindultak s napról-napra nagyobb érdeklődés mellett folynak. Azon jelszavakkal szemben, melyeket ellenzéki oldalról hallunk s melyek politikai pártállás szerint akarják a törvényhatósági bizottságot csoportosítani s melyek monopolizálni akarnak a hazafiságot, mi azt valljuk, hogy a választókat szavazatuknál ne a politika, hanem a város érdeke vezérelje. Kűzdjünk becsülettel, de elszántan s segítségül diadalra lobogókat. Különben nézetünket a bizottsági tagválasztásokról jövő számunkban részletesen el fogjuk mondani.

Övönő-választás. Bács-Földváron övönőkké Bohunek Amália és Bérts Zórka választottak meg.

Városi bizottsági tagválasztás. Schagetter Gyula polgármester a bizottsági tagválasztásokat illetőleg a következő két hirdetményt tette közzé: A városi törvényhatósági bizottság választás alá eső tagjainak fele része folyó évi december hó 11-én újból fog megválasztatni, mi ezenel közhírré tétetik azzal, hogy választási helyekül a Belvárosban a városbáza; Felsővárosban Bodonyi-(Csibrák-féle) vendéglő helyiség; Cservenkában Utvits Miklós vendéglője; Bánútaban a két fekete lóhoz címzett vendéglő; és végre Szelenecében Matzitz-fele vendéglő jelöltetnek ki. Választói joggal bírnak mindazok, kik az 1895. évre érvényes választók névjegyzékében felvéve vannak. A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak névjegyzéke tájékozás végett Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlélre kitéve van. Zomborban, 1895. évi november hó 30-án. Schagetter Gyula s. k., polgármester. — A másik hirdetmény pedig a következő: Zombor szab. kir. város polgármestere részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi törvényhatósági bizottság folyó évi 263. számú határozatával folyó évi december hó 11-ik napjára kitűzött városi bizottsági tagválasztások alkalmával az egyes választókerületben megejtendő választások vezetésére, nevezetesen: a belvárosi választókerületre nézve elnökül Tarcey Mór bizottsági tag, és ennek helyettesül dr. Falcione Nándor bizottsági tag; a felsővárosi választókerületre nézve elnökül Bittermann Nándor bizottsági tag, helyettesül Ambrozovits Gyula bizottsági tag; a cservenkai választókerületre nézve elnökül dr. Krónits István bizottsági tag, és ennek helyettesül Bugarszky Miklós városi közigyám; a bánáti választókerületre nézve elnökül dr. Thurszky Zsigmond bizottsági tag, helyettesül Karakásevits Milivoj bizottsági tag; a szelenecsei választókerületre nézve elnökül dr. Gertinger Pál városi tanácsnok, s helyettesül Perviz Sándor zombori ügyvéd választottak meg. Egyben köztudomásra adatik, miszerint a belvárosi választókerületben 4 bizottsági tag 6 évre, a felsővárosi választókerületben 5 tag 6 évre és 1 tag 3 évre, a cservenkai választókerületben 5 tag 6 évre, a bánáti választókerületben 5 tag 6 évre, és a szelenecsei választókerületben 6 tag 6 évre fog választatni. Zombor, 1895. évi november hó 30-án. Schagetter Gyula s. k., polgármester.

Schopenhauer mondta, az a filozófus, a ki sok igazságot dörzsölt az emberek orra alá. Csak azt akarom még jelezni, hogy ezt a „jó“ álmodni mi módon érik el a különböző emberek. Főntebb látnak a költőnek, matematikusnak, fizikusnak és kath. plébánosnak methodusát; lássunk még egy pár példát.

Az indiai yogik, a mikor csak akarják, elalszanak. Letilnek, keresztebe fonják lábaikat, kezüket az orrukhoz tartják, fejüket lehorgasztják s fölteszik magukban, hogy három perc alatt aludniok kell. — Az ő alvásuk tehát autosuggestio útján jön létre.

Az indiai fakir szemét az orra hegyére mereszti, ha aludni akar.

A négernek egyik faja, — melynek az az excentrikus köszöntés-módja van, hogy, ha egyik ember a másikkal találkozik, akkor egyik a másikat arcon köpi — altató-eszköznek kanalat használ, s annak egy pontjára mereven néz addig, míg szeméi lezárulnak.

A török tudvalevőleg mákot eszik s az opiumot használja fel alvásának előidézésére.

A magyar foglalkozásához mérten válogatja meg altató-eszközét. Bukovayék köztudomás szerint Sáhgy óráját keresik fel; a szellemes hölgyek azokra az udvarlókra gondolnak, a kik az „idő“-ről szoktak velük társalogni; Gyulai Pál az újabb költők tanulmányozásába merül... Wekerle, Horánszky beszédeire emlékez... stb. stb.

Hát rendőrségünk ugyan mit tesz, ha aludni akar? — A „Rendőri Közlöny“-t olvassa.

Vagy tán erre sincs szüksége, mert hiszen ő, ha ébren van, — akkor is alszik!

Szalárd K—y,

Háziestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda december havi háziestélyét tegnap este tartotta meg. Az estély, amelyen szép számú közönség vett részt, a legkedélyesebb hangulatban a hajnali órákig tartott. A rögtönzött programmu igen élvezetes és ügyes volt.

Hetivásár. A kereskedelmi miniszter Gyulafalva községében állatfelhajtás és helypénzszedési jog nélküli, szombati napon megtartandó hetivásár tartását engedélyezte.

Uj gyógyszerár Újvidéken. Újvidéken az újonan engedélyezett ötödik gyógyszerár a napokban megnyitott. Tulajdonosa Herczog István.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a palánkai kir. járásbírósnál végrebajtói állásra.

Gyászhir. Dr. Steinitz Tóbiás bajai kir. aljárásbíró november hó 27-én 30 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett másnap ment végre.

Anyakönyvvezetői helyiség. O-Becse község az anyakönyvvezető részére külön helyiséget rendezett be. A helyiség berendezése 1200 frtba került.

Elfogott tolvaj. Kovácsévits adai lakos a múlt héten ellopott Besln Milán szállási gazdától egy kocsi, két lovat és két birkát. A kocsi elhajtott O-Becseré; mikor azonban onnan visszatért, a csendőrtök elfogták. Ekkor a kocsin már találtak 8 zsák tollat is, amit Kovácsévits Újvidéken lopott.

Nem sikerült. Prodanov Mita újvidéki lakos az egykori görög szolhott: omnia mea mecum porto, mikor minden pénzt magával vitte a Kondán Áca-féle kocsmába. A szép sör meg a sok bor sok embert összehoz, s így történt, hogy a kezdetben magánosan ülő Prodanovval később már Brankovics Glisa és Popovits Pera is együtt iddoggáltak a spirituszos lórét. Barátság, testvériség, enyém tied — egy fogalom lett s ez volt oka, hogy utóbbi kettő Prodanov zsebében melegedő omniáját, kevés pénzt magukénak akarták tudni. De ugy látszik, hogy ez elveken mégsem tudtak meggyezésre jutni, mert bizony mikor Prodanov a saját zsebében érezte Brankovics kezét, azt elkapta s addig tartotta, míg a konstábler azt át nem vette tőle. A két ivótársat bekisérték.

Katalin-bál Apatinban. Apatinból írják: Az apatini dalárda folyó évi november hó 30-án az „Andrés“-fele vendéglőben saját pénztára javára Katalin-bált rendezett, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. A tánc kezdete előtt a dalárda egyestület énekei által a bálozó közönséget már is felvillanyozta s a később meginduló legnagyobb kitarással perdülő tánchoz feszteleu jó kedvet idézett elő. Meltó elismeréssel adózott a résztvevő közönség az egylet buzgó karmesterének Oppenländer Gyula s Fauszt József uraknak az egylet sikeres vezetéseért s a kellő precizitással betanított s ugyszólván művészi nivón álló énekeiért; s ezen elismerésének több ízben tapsviharban adott kifejezést. Bátran állíthatjuk tehát, hogy a közönségnek egy élvezetes éjjelt nyújtottak, amiről az is tanuskodik, hogy a közönség csakis reggeli 3/4 órakor kezdett oszladozni s a fiatalok a táncotl kimertülve édes mámorral egy kellemesen töltött éj kedves emlékeivel dől Morpheus karjai közé.

Arcképleplezés. Az apatini kaszinó egyesület december hó 8-án vasárnap reggel üli meg Schmausz Endre szabadtai főispán arcképeinek ünnepléses leleplezését; a leleplezési ünneplés után délután 1 órakor az Andrés-fele vendéglőben nagyszabásu bankett lesz.

Háziestély. A budapesti „Bács-Bodrogh megyei kör“ holnap, december hó 4-én saját helyiségében (Kerepesi út 20.) hangversenyvel és társas vacsorával egybekötött háziestélyt rendez; az estély műsora a következő: 1. Obol szóló, előadja Spitzer Emil, zongorán kíséri Bereghi Boriska k. a. 2. „Air variés“, Beriot-tól, zongorán és hegedűn előadja Bereghi Boriska k. a. és Billitz Albert. 3. Szabad előadás a „Hofoglaló magyarokról“, tartja dr. Margalits Ede egyetemi tanár. 4. Magyar népdalok, zongorakíséret mellett éneklí Odry Zsúrd. 5. Felolvasás, tartja Helta Jenő. 6. Tréfás zenekép, Allaga Géztától, zongorakíséret mellett éneklí Gálfalvy Irén urhélygy.

A zentai adóhivatal betörője. Lapunk múlt keddi számában a zentai adóhivatalba történt betörést illetőleg azon hírt közöltük, hogy a betörő Lavicska Mihály adóhivatali segédszolga személyében fedeztetett fel, ki is töredelmes vallomást tett. Az igazság érdekében — a nyert illeltes értesítés alapján — kijelentjük, hogy Lavicska Mihály segédszolga gyanusítva volt ugyan, de már 6 nap óta szabad lábra van helyezve.

Korcsolya-egylet Adán. Adán egy korcsolya-egylet alapításán fáradoznak.

Megszállta a szentlélek. Ifj. Vitéz István adai nazarénus ezeltől 10 évvel Grád Mór kereskedőnél 50 frtot váltott fel apró pénzre, akkor többet kapott 5 frttal, melyet most 10 év után vissza vitt azzal, hogy ő most rendes hívó lett és így minden bűnetől meg akar tisztulni. Kérte az öreg Grád Mór, mondaná meg, miszerint mennyit kér használatért, mire válaszul azt kapta, hogy kamatot nem kíván.

Zentai bankóhamisító Bécsben. A „P. H.“ írja november hó 27. kelettel bécsi tudósítójának értesítése alapján: Néhány nap előtt egy tolmács egy idegent pillantott meg az utcán, akin látszott, hogy nem ismeri ki magát. Megkérdezte, hogy nem lehet-e szolgálatjára? Az idegen elment a tolmács lakására és ott elmondta, hogy zentai ember és Berezelinek hívják. Bevallotta, hogy nagyszerű bankjegytűtőzati vannak, amelyeket könnyen lehetne kiadni. Főljánlotta a tolmácsnak, hogy vegyen tőle hamis bankókat. A tolmács értesítette a rendőrséget. Időközben azonban az idegen elutazott. Két nap előtt aztán sürgönyözött a tolmácsnak, aki egyúttal egy kivándorlási ügyökség alkalmazottja, hogy Bécsbe jön, várja meg a pályaudvaron. A gyanus ember csakugyan meg is érkezett, mire a rendőrség azonnal letartóztatta. Parasztruhás kiserőjét is elfogták.

Művészet és irodalom.

Kérelem. A legmelyebb tisztellett felkérem mindazon igen tisztelt hölgyeket és urakat, kiknek bátor voltam a megjelenő „Vadvirágok“ című verskötetemre megrendelési felhívást, illetve gyűjtő ívet küldeni: kegyeskedjenek gyűjtésük eredményét velem december hó 10-éig okvetlenül közölni, illetve a megrendelési ívet hozzám juttatni, hogy tudhassam vajlon a nyomatás

alatt áll
kérelme
eddig ér
ladja me
a mélye
hanem e
személyi
rendre s
legmelye
29-én (v
Stanci.
Sz
cimen a
kező és
jelenni,
vehetik
budapest
városain
talmazza
szállodái
melynek
és német
utas által
kik küldö
szerkeszt
vagy ha
(Belgrade
Kerepesi-
Ma
Fedorat,
a maga n
világot, m
dícsőségét
padunkon
örömmel r
Az e
szereplők
mal óhajto
nem sikert
hetség hiá
A cí
játsozta.
Laczko ma
mindig —
közönség j
jüketát res
elismerték
jobban dor
Ipanoffot k
dominálta e
tisztán nek
replők buz
Hidvé
oly közny
tében, a
Laczko Ara
lett értelme
és közvetl
közönség r
Szele
szavalt.
Verő
ezen kívát
vényű és ex
Az op
a benne b
— a melye
mességet, d
leti érzelme
műveknék,
gyakorolni
Az elő
hogy legy
óta produk
Roxellane-
ellen első n
ban készség
előadás há
sebb hangte
terjedelmű
kisasszony
kedvesen é
— ez a triol
s a „Szerel
mazta taps
szonynak, h
ezeknél a z
Mészáros K
éneke egyar
Ferenz
fő enuehot
bátarain belt
pében elfoga
rettenetes“
hasonlókép
A karol
nösen az op
ismerzű ad
„Bordal“-aba
mezek, melye
előző napon
pek. Ebben a
feltűlműja az
Ha meg
alatt ügyese
közönség zs
egyéb hátra,
azon körülm
a milyen a sz
kifogja elégit
Zsufolt
örömmel kons

alatt álló műből hány példányt kell beküldetnem. Ezen kérelmemet azért bátorodom előterjeszteni, mivel az eddig érkezett megrendelések száma a 40-et nem haladja meg, s ez eredményt nem is merném tulajdonítani a mélyen tisztelt olvasó közönség részvételének, hanem azon felekedésnek, amelylyel ily csekély személyiség és még csekélyebb törekvései felett napirendre szoktunk térni. Kérelmemet ismételve, vagyok a legmélyebb tisztelettel Budapestben, 1895. november hó 29-én (V. Tükör-utca, 2. sz. III. em. 14.) Latinovits Stanci.

Szállodások figyelmébe! „Hová szálljunk” címen a jövő év január havában igen érdekesnek ígérkező és a maga nemében lézgapító könyv fog megjelenni, melynek az utazók előreláthatólag jó hasznát vehetik; ugyanis e könyv Budapest tüzetes leírása, budapesti és kiállítási utmutató mellett hazánk vidéki városainak történelmi, földrajzi és helyrajzi leírását tartalmazza, e leírásokat pedig a székesfőváros és a vidék szállodáinak leírása és árszabályzata egészíti ki. A mű, melynek irodalmi részét Ilosvai Hugó szerkeszti, magyar és német nyelven tartalmazza összes adatait, a külföldi utas által is használható. Azon szállodásokat, kik a nékik küldött kérdőívet eddig vissza nem küldötték, a szerkesztő most arra kéri, küldjenek ezt kitöltve vissza vagy ha az iv kézzél nem lenne, kérjenek a kiadótól (Belgrader Zsigmond könyvkereskedő, Budapest, VII., Kerepesi-ut 14.) másikat.

Színház.

Fedora.

— Csütörtökön, november 28-án. —

Ma volt a társulatnak második drámai előadása; Fedorát, Sardounak ezt a kitérő darabját adták, amely a maga nagyszerűségével bejárta már az egész művelt világot, mindenütt a legnagyobb hatást keltve, hirt és dicsőséget szerezve a szerzőnek. Mi is láttuk már színpadunkon többször, de azért ismételtelen is a legnagyobb örömmel nézzük végig.

Az előadás általában véve kielégítő volt. Az egyes szereplők mind a legnagyobb igyekezettel és buzgalommal öhajtottak feladatuknak megfelelni s ha ez részben nem sikerült nekik, nem a jóakaraton, hanem a tehetség hiányán mulott.

A címszerepét Laczkó Aranka, a mi tragikánk játszotta. Játékára nézve csak azt jelentjük ki, hogy Laczkó ma sem tagadta meg önmagát. Játéka — mint mindig — határozottan művészi színvonalon állott. A közönség jól megérdemelt tapsokban részesítette. Az ő játékát részletesen méltatni teljesen fölösleges, annyiszor elismerték már ritka szép tehetségét. Művésze a legjobban domborodott ki a harmadik felvonásban, amikor Ipanoffot kivallatta. A darabot különben az ő játéka dominálta elejétől végig s bizony az előadás sikere tisztán neki köszönhető, — nem számítva a többi szereplők buzgalmát.

Hidvéghy ma sem tudott szimpatitát kelteni. Néha oly közönyt árult el, mint pl. a dráma befejező jelenetében, a mérgezési jelenetben, hogy ártalmára volt Laczkó Aranka játéka. Tehetségére van neki, emellett értelmes színész is, de nem játszik kellő melegséggel és közvetlenséggel. Sokat kell neki igyekeznie, ha a közönség rokonszenvét ki akarja érdemelni.

Szebenyi elegans volt, de emellett hideg; Tuboly szavalt.

A szultán.

Szombat, november 30.

Verő Györgynek, a fővárosi operette írók gárdája ezen kiváló tagjának a török világból merített cselekvényű és exotikus szíve zenéjű operettjét adták szombaton.

Az operette szövege eredetiségénél fogva, továbbá a benne bőven előforduló kacagató jeleneteknél fogva — a melyek nem nélkülöznek sokhelyütt igazi szellemességet, de különösen zenéjének jellemző volta, keleti érzelmesség és tüzenél fogva egyike azoknak a műveknek, melyek még soká fognak tetszeni s vonzóerőt gyakorolni a hallgatókra.

Az előadás minden tekintetben jó volt s mondhatjuk, hogy legjobb előadás, mit színészeink rövid ittlétké őrta produkáltak. A címszerepét Berczik Margit adta, Roxellane-t pedig Gy. Mészáros Kornélia. E szereposztás ellen első pillanában némi kifogásunk volt, most azonban készséggel beismerjük, hogy az semmit sem vált az előadás hátrányára. A Roxellane szerepe ugyanis szélesebb hangterjedelmet igényel, a mire Berczik kisebb terjedelmű hangja nem lett volna alkalmas. Berczik kisasszony rokonszenves szerepét izlésel játszotta és kedvesen énekelte. A II. felvonást megnyitó szerenád — ez a triolákban gyönyöröző karakterisztikus dallam — s a „Szeretlek Roxellanom...” után nyílt színen jutalmazta taps kedves énekét. Csak azt ajánljuk a kisasszonynak, hogy a fortékra fektessen nagyobb súlyt, mert ezeknél a zenekar gyenge hangját teljesen elnyeli. Gy. Mészáros Kornélia (Roxellane) elemében volt s játéka, éneke egyaránt dicséretet érdemel.

Ferenczy (Ali) ügyesen személyesítette a lágyszívű fő eunuchot s mókáiban és rögtönzéseiben a jó izlés határain belül maradt. Ferenczy (Délia) epizód szerepében elfogadható alakítást nyújtott. A „kellemes és rettenetes” basák (Tisztai és Szebenyi) jók voltak, hasonlókép Perényi (Gaston).

A karok énekében is vettünk haladást észre. Különösen az operettet bevezető és moll hangnemben intonáló imaszert dallamban, nemkülönben a II. felvonás híres „Bordal”-ában volt meg a harmonikus előadás. A jellemzők, melyeknek „fényes”-ségére már az előadás megelőző napon felhívták figyelmünket, valóban igen szépek. Ebben a tekintetben a társulat csakugyan messze felülmúlja az előzőket.

Ha még megemlítjük, hogy a zenekar Dellin keze alatt ügyesen működött — tőle telhetőleg — s hogy a közönség zsuffolásig megtöltötte a házat, nem marad egyéb hátra, mint a színházgazdát figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy ilyen operette előadásokkal, mint a milyen a szombati, az itteni igényeket általában mindig kifogja elégiteni.

Madame sans gêne.

— Vasárnap december 1-én. —

Zsuffolt ház nézte végig a mai előadást, amelyről örömmel konstatáljuk, hogy ritka élvezetül szolgált a

közönségnek. A darabot tavál láttuk már s mint a mult évben, úgy most is gyönyörűségünk tellett Sardou szellemes színművének minden legapróbb jelenetében.

A madame sans gêne szerepét Laczkó Aranka játszotta. Szó szoros értelemben véve művészi tökélytel mutatta be a faragatlan, de nemes érzésű és gondolkodású madame-ot. Nyílt színen sűrűn megdöglött, amire briliáns játékával bőségesen reá szolgált.

Hidvéghy (I. Napoleon) igyekezettel játszott; elég jó volt. Tuboly E. tulságos pathetikusan játszott. Lángb (Szeffere) nem tudott felemelkedni.

Az előadás sikere a rendező és a szereplők buzgalmán kívül ismét Laczkónak köszönhető.

A Bács-Bodroghmegyei orvos-egyesület alapszabályai.

(Tervezte dr. Wohl József; módosításokkal elfogadta az alapszabályok megvitására kiított bizottság 1895. november 17-ikén Zomborban.)

I. Az egyesület címe, célja és hatásköre.

1. §. Az egyesület címe: „Bács-Bodroghmegyei Orvosegyesület”; pecsétje ezen köriratot viseli.

2. §. Céljai: a) az orvosi tudomány terjesztése és művelése; b) az orvosok társadalmi helyzetének emelése; c) a tagok anyagi jólétének előmozdítása; d) a kartársi szellem fejlesztése.

3. §. E célok elérésére az egyesület alább részletezendő tudományos és közléseket tart, tökélet gyűjt s befolyását minden orvosi közügyben érvényesíteni törekszik.

4. §. Az egyesületnek hatásköre kiterjed tagjainak mint ilyeneknek mindazon vonatkozásaira, melyek az egyesületnek alapszabályaiával összefüggésben állanak.

II. Tagok; jogaik és kötelezettségeik.

5. §. Az egyesület áll: rendes, alapító, tiszteletbeli és kültagokból.

6. §. Rendes tag lehet minden bacs-bodroghmegyei orvostudor és sebész; alapító tag lehet minden rendes tag, ha tagdíjat egyszer s mindenkorra — és pedig 200 koronával — megváltja; tiszteletbeli tag lehet olyan, a közegészségügy vagy az orvosi tudomány terén országos érdemeket szerzett egyén, kit az igazgató tanács javaslata alapján az egyesület nagygyűlése illyenné megválaszt; az ily választás vitatkozás nélkül történik; kültagok lehetnek más megyebeli kartársak, kik az évi rendes tagdíj 1/3 részének fizetésére magukat kötelezik.

7. §. Minden rendes és alapító tagnak jogában áll az egyesület ülésein részt venni, azokra orvosokat vagy orvosnövendékeket vendégekkül bevezetni; előadásokat vagy bemutatókat tartani; az egyesület ügyeiben véleményét nyilvánítani; az egyesület bármely hivatalát viselni.

8. §. Minden rendes és alapító tag tartozik az egyesület alapszabályait megtartani, az egyesület határozatainak magát alávetni, az egyesület céljait tehetsége szerint előmozdítani.

9. §. Minden rendes tag fizet belépése alkalmával 10 koronát s évenként 12 korona tagsági díjat felévi előleges részletekben, s tagsági kötelezettsége hat évre terjed; a ki ez időn túl kilépni szándékozik, ebbeli szándékát az egyesület titkárával 3 hónappal előbb közölni tartozik, a minek elmulasztása esetén tagsági kötelezettsége újabb hat évre terjed.

III. Az egyesület hivatalnokai és választmánya.

10. §. Az egyesület hivatalnokai: elnök, alelnök, titkár, másodtitkár, pénztárnok; továbbá 4 szakosztályi elnök s ugyanennyi jegyző; ezek közül elnök mindig a megyei főorvos, szakosztályi elnökök a 4 törvényhatósági joggal bíró város, u. m.: Szabadka, Zombor, Ujvidék, Baja tisztí főorvosai; a többi hivatalnokok a nagygyűlés által hat évenként, általános szótöbbséggel választatnak.

11. §. A hivatalnokok mellé egy választmány választatik oly formán, hogy minden 20 rendes tag után essék egy választmányi tag. A választmány megbízatása is hat évre szól, de ennek letelte után tagjai úgy, mint a hivatalnokok is, újra megválaszthatók.

12. §. Ha a hivatalnok valamelyike a rendes választási időn belül megüresedik, akkor a legközelebbi nagygyűlés az elnököt az alelnök, s ezt a titkár helyettesíti; a pénztárnoki állás megürülte esetén az rendkívüli közgyűlés által azonnal betöltendő.

13. §. A hivatalnokok és választmány együtt alkotják az egyesület igazgató tanácsát, melynek feladata: 1. vezetni az egyesületnek gazdasági és pénzügyeit; 2. a szükséges javításokról, módosításokról a nagygyűlésnek javaslatot készíteni; 3. az előforduló, s 40 koronát meghaladó kiadások fölött határozni; 4. az alapszabályok megtartására fölügyelni; 5. orvosi közügyekben véleményt mondani, illetőleg országos fontosságú orvosi ügyekben a tagoktól előzetesen írásban kikérendő vélemény alapján ennek többségéhez képest nyilatkozni; 6. évenként pénztárviszámolatot eszközölni s erről a nagygyűlésnek jelentést tenni.

14. §. Az elnök: vezeti a nagygyűlést, közléseket s az igazgató tanács üléseit; ezeket a titkárral együtt összehívja; képviseli az egyesületet hatóságok és idegenekkel szemben; minden egyesületi okmányt aláír; 40 koronáj terjedő összeget felelősség mellett utalványoz.

Ugyanezen jogok illetik az alelnököt, midőn az elnököt helyettesíti.

15. §. A titkár: szerkeszti és aláírja az egyesületnek minden okmányát; levelezéseit vezeti; az egyesület jegyzőkönyveit szerkeszti; jelentést tesz az egyesület működéséről az évi nagygyűlésnek; a meghívókat szétküldi; őrzi az egyesület pecsétjét; szerkeszti a sajtó alá szánt közleményeket.

Mindezekben segélyére van a másodtitkár, a ki őt akadályoztatása esetén helyettesíti.

16. §. A pénztárnok: felelősség mellett kezeli a pénztárt, melynek állapotáról az évi nagygyűlésnek és fölhívásra az igazgató tanácsnak bármikor is — jelentést tesz.

17. §. Az egyesület hivatalai tiszteletbeli állások s ily fizetéssel nem járnak; a mennyiben azonban az egyesület viszonyai azt kívánatosá tennék, a nagygyűlésnek jogában áll egy vagy több hivatalnoka részére tiszteletdíjat megállapítani.

IV. Az egyesület ülései.

18. §. Az egyesület tart: évi nagygyűlést, rendes és rendkívüli igazgató tanács üléseket, szakuléseket és közgyűléseket.

Az évi nagygyűlést lehetőleg az egyesület alapításának évforduló napján Zomborban tartja; tárgyai: a

titkár, pénztárnok, igazgató tanács jelentése; esetleges választások és indítványok.

A rendes igazgató tanács ülések negyedévenként tartatnak és pedig fölváltva Szabadkán, Baján, Ujvidéken és Zomborban, oly módon, hogy a 3 első helyen a szakulésekkel, az utolsó helyen pedig az évi nagygyűléssel essenek azok össze; tárgyai az egyesületnek folyó ügyei.

Rendkívüli igazgató tanács ülést tartatik: 1. ha az elnök azt szükségesnek tartja; 2. ha az igazgató tanács tagjainak 1/3 része azt kívánja.

Közgyűlés tartatik, ha valamely fontosabb orvosi közügyben azt az igazgató tanács szükségesnek tartja; ennek helyét az elnök határozza meg.

Mindezen ülésekre a tagok az ülést tárgyat tudató meghívóval hivatnak meg.

Szakulések tartatnak minden hó első hetében a 4 törvényhatósági városban; ez ülésekre az illető szakosztályi jegyzőnél az előadások, fölolvások bejelentendők: beteg, vagy eszközbemutatókat előre bejelenteni nem szükséges; ily bemutatókat az előadásokat mindig megelőzik; ez ülésekben egyenlő joggal vehet részt az egyesületnek minden tagja. — Az előadások kivonata a szakosztály jegyzőjének átadandó, ki is az illető ülést jegyzőkönyvével, melyet a szakosztály elnöke aláírásával hitelesít, — azt minden hó második hetében a titkárnak beküldeni tartozik.

V. Az egyesület működésének ismertetése.

19. §. Az egyesület tevékenységének bizonyosságául évkönyvet ad ki, azt a tagoknak, a hazai orvosegyesületeknek s fontosabb egészségügyi intézeteknek megküldi s szakuléseit valamely szaklapban ösmerteti.

VI. Fegyelmi ügyek.

20. §. Ha az egyesületnek valamely rendes tagja felől az orvosi tisztességet s az egyesület méltóságát sértő cselekedet válnék ösmeretessé, az egyesületi igazgató az egyesület fegyelmi szabályzata értelmében mint fegyelmi bizottság jár el s az illető ügynek alapos és lelkiismeretes megvizsgálása után határoz a kiszabandó büntetés fölött; ez az eset súlyosságá szerint lehet: 1. az elnök és titkár által aláírt jegyzőkönyvi kivonata az illető igazgató tanács ülése, mely tartalmazza az illető tagnak „hibáztatását”, „megintését”, vagy „megrovatását”; 2. az egyesületből való kizáratás. — Mindezen határozatok, melyek ellen jogában áll a sértett tagnak a határozat tudomására hozatalától számított 14 napon belül a legközelebbi közgyűléshez fölebbezni, — vitatkozás nélkül hozatnak.

VII. Általános határozatok.

21. §. Minden szavazás titkos és szavazólappal történik; érvényességéhez a jelenlévők általános szótöbbsége kívánatik, kivéve a 20. §. eseteit, melyekben az igazgató tanács összes tagjai 2/3 részének szavazata kell érvényes határozat hozatalához. — Az egyesületből való kizáratás az igazgató tanács részéről akkor van elhatározva, ha tagjainak 2/3 része ily értelemben szavaz; az ezen határozat ellen az illető tag részéről beadott fölebbezés fölött történő szavazás esetén pedig a közgyűlésben szavazatukkal résztvevő tagoknak 2/3 része kell, hogy a kizáratás mellett szavazzon.

22. §. Az egyesület ülésein a tagok, a mennyiben személyesen részt nem vesznek, előre föltett kérdésben meghatalmazott tag által is részt vehetnek a szavazásban; ily esetekben a meghatalmazásban világosan ki kell tenni, hogy a meghatalmazó mely kérdésre nézve és ki által akarja érvényesíteni szavazatát; ugyanazon egy tag saját személyén kívül legfeljebb 3 tagot képviselhet. — Tiszviselők választásánál a távollévők az egyesület hiteles szavazólappal is részt vehetnek a szavazásban.

23. §. Az egyesület alapszabályilag kimondja, hogy egy orvosi segély, — illetőleg nyugdíjalapot öhajt létesíteni, melynek alapját az egyesületi tagok belépési díja képezi.

24. §. Az egyesület csak akkor oszlik föl, ha azt a rendes tagok 2/3 része kívánja; azért is ennek eldöntése végett az elnök egy rendkívüli közgyűlést hív egybe, mely az összes tagok 3/4 részének részvételével tartatandó képes. — A fölölzást kimondó, valamint az egyesület vagyonáról intézkedő határozat fogantatásá előtt a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium elé terjesztendő.

25. §. Az 1875. évi május hó 2-án 1508. eln. sz. a. kelt, az egyletekre vonatkozó belügyminiszteri szabályrendelet 9-ik pontjához képest: az egyesület az esetben, ha az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a m. kir. kormány által, a mennyiben tovább működésének folytatása által az állam, vagy az egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul fölfüggesztetik, s a fölfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különbeni fölölzást terhe alatt köteleztetik.

Ezen alapszabálytervezet azon célból tétetik közre, hogy Bács-Bodrogh vármegyének, ugy Szabadka, Zombor, Ujvidék és Baja szab. kir. városok orvosi karának minden tagja arról idejekorán tudomást szerezzen, azt alaposan tanulmányozhassa és esetleges észrevételeit a megtartandó alakuló közgyűlést megelőzőleg is megtehesse. Felkértenek tehát a t. kartárs urak, hogy ezen ügyre vonatkozó javaslatokat avagy netáni kifogásaikat, sziveskedjenek folyó hó végéig a vármegye tisztí főorvosával közölni.

Előkészítő bizottság.

Ős-Budavára.

— Törökvilág Magyarországon. —

Budapest, 1895. nov. 14.

Lesz tehát jövőre két budai várunk. Az egyik a régi, tul a Dunán, a lánchiddal szemben, — ez az új — most épülő királyi palotával, függő kertjeivel, melancholikusan csendjével. Két főpicián farkas-zsuzmet néz egymással az ébredő nemzet zászlós honvédja és egy elpusztult rendszer haldokló zászlóvivője. Ez a régi vár és ma már mégis ez az új. A régi bástyák csak itt-ott látszanak inkább diszül, a régi bástyapukát letördel az új nemzedék és a király palotáját nem a sánc védi, hanem a nemzet.

A másik budai vár szintén most épül. Oda építik a kiállítás tőzsomszedságába. E héten tették meg helyén az első kapavágást. S ez a másik, ez az új budai vár, ez lesz a régi, az ősi vár.

Ős-Budavára! Maga e szó is olyan, mintha üzenet volna a multból. Mintha ez volna az az üzenet, melylyel

a magyar nemzet dicsőséges multja köszönti a jövő esztendőben a szorgalmas jelent, mely megülve az ezredéves tennállás ünnepét, e nemzet minden kincsét odarakja a művelt világ elé:

— Ime, ez vagyok ma!
S tul a modern kupolás csarnokokon, rámutat az ósdi viharlatta bástyafal közepén kiugró toronyra, melynek homlokán aranybetűkkel van kiverve: Os-Budavára — büszkén ejtve a szót:

— Ime, ez voltam a multban!
A mult és a jelen. Modern értekezés a nemzet haladásáról a jelen versenyében, egy élni vágyó nemzet nemes harca a létért, melyben a fegyver az iparos száma, a haremző pedig a műhely. Ez a nemzeti kiállítás.

A másik, Os-Budavára, rege a multból, mit esengő rimbe szedett a lantos dalosajka s pengeti hozzá kobzán azt a melabus danát, mely lágyan sir, ha szerelmét dicséri, de esattogó viharba csap át, ha vészben a haza.

Ez a rege most válik valósággá. A kiállításon tul, az állatkert e célra szánt nagy területén építik fel nemzeti dicsőséges multunk emlékére Os-Budavárának egy részét, egy a hogy állott harmadfél századdal ezelőtt, a török hódoltság utolsó napjaiban.

Nagy gonddal, fárasztó tanulmányval, a mi elpusztult mű történelmi emlékeink gondos és fáradhatlan gyűjtésével már egy éve tervezik ezt festők, művészek, írók és műépítések. Az ósi budavár minden háza, minden épülete külön-külön tanulmány volt. Töredezett címerek vallanak gazdáikra. Az építkezés bizarr, sajátosságos, kevert. Régi uri magyar házak nyugodt egyszerűségét tarka színekkel, kiugró erkélyekkel, riasos ablakokkal aggatta tele a törökök megszálló serege. A városbíró házában a budai basa székel. A régi rác üzleteket örmény- és arabs kalmárok foglalták el az utca közepéig teregetve portékáikat. A templomok tornyáról leverték a keresztet, hogy helyet adjon a főlholdnak, harangzó helyett a műezzin vontatott kiáltása száll alá a toronyból. A piacon tarkallik a kelet népe, vásárt csapva, prédát osztva.

Igen, valósággal így fog felépülni Os-Budavára, hogy visszatérődjék benne ama kor élete, melyet a történelem „Törökvilág Magyarországon“ néven nevez.

Hát nemesak formákról, nemesak épületekről van szó. Maga a vár házaival, bástyáival, mecsetté alakított templomaival, minarettjeivel csak korbü keretűl szolgál annak az életnek, melyet a maga eredetiségébe, sajátosságába visszaadni törekednek azok, akik magukra vállalták Os-Budavára felépítését és e nevezetes korszak életének bemutatását.

Nap-nap után más-más lesz a kép, mely a török hódoltság vészteljes napjait tükrözi vissza. Ma még diadalmas hadjáratról tér vissza a budai basa és serege rabláncra fűzve hajtja maga előtt a rabságba került népet. A janisárook zenéje harsogva kíséri a győzedelmes hadakat. Holnap a meesettebe száll a basa, hogy hálát adjon Allahnak a diadalért. Bogláros bégei, szerezsen testőrei kísérik és meghajol előtte Os-Budavára népe. Harmadnapon már harci riadó veri fel a döszölő janisárokat és a tört bástyáriszen hős küzdelem után vonulnak be a magyar hajdúk, a főlhold mellé tűzve a Szűcs-Máriás magyar lobogót. Es így tovább. A hadi képeket felváltja a budai polgárság akkori életének változatos megnyilatkozása. Vig szüreték, hangos zeneszóval, esengős, ekhós szekérrel, vagy talán egy-egy gazdag budai rác lakodalma, ismét másnapon a budai városbíró választása és napról-napra újabb képekben mindaz, ami jellemzi a kort és a benne élt embert.

Nehéz volna mindent felsorolni.
Korbü öltözetek, a régi világ zenéje-danája, művészek, jól begyakorolt ének és zenekarok és a látványosságokhoz szükséges, mintegy 300 gyakorolt közreműködő fiatal és lóháton, lehetővé teszik, hogy e felvonulások, diszmenetek szemképrátató pompája, a várbeli épületek elethü keretével karöltve, a leghübb alakban varázsolják elének a mult e képeit.

Meséskezi lesz e esalódás, amint a látogató a legifjabb jelent oly fényesen visszatükrözö kiállítás területéről kilép és egy hidon áthaladva, mintegy varázsütésre, a esalódásig hűen utazott multban leli magát. Már Os-Budavár kapujában janisár őrseg, vagy a hajdúk csapata fogadja és átlépve a boltos-íves kapun, elébe tárul a régmúlt idők nyüzsgö élete.

A piacon zagyra lármban egyesül a kelet s nyugat prédalésó népe. Nyirott fejü, marcona tatárok kínálják harásolt prédájukat. Nyalka kurd-lovasok rablott papírpákra alkudoznak Petneházy déleg huszárjaival. A piacra nyíló utcák boltjaiban arabs és örmény kalmárok kínálják portékáikat. Oszlopos csarnokok aljában fekete kávé szűresölnek az ósz-szakállu török urak s a csarnok előtt esengö dobszó mellett járják esábos táncukat a bajadérek. Néhány házzal odább kuruc legények mulatnak a tárogató édes hangjainál.

De im . . . egyszerre esend lesz. A műezzin szava hallatszik a minarett erkélyéről, az utca népét házaiba úzik kivont kardu janisárook; megharsan a kürt, megszólal a dob és méltóságos lassusággal vonul fényes kísérettel a meesettebe az utolsó budai basa . . .

Gyönyörködve nézi majd ezt a mai kor népe, összehasonlítva a jelent a multtal, melynek eleven emlékéül épül a magyar dicsőség szimbóluma: a magyarság államfentartó központja: — Os Budavára.

Virág Béla.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNÖ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Ispáni állást keres

egy az adai földmives iskolát kitünö eredményvel elvégzett gazdász, akinek a gazdászati terén már 9 évi prakszisa van. Feltételei szerények. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal. 3-1

6044. szám.

kg. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztett Kernyaja és Gyulafalva nagyközségekből alakult egészségügyi körben elhalalozás folytán üresedésbe jött körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A körorvos szabályrendeletileg megállapított szék-helye Kernyaja és évi fizetése 500 frt. A látogatási díjak a megválasztott orvos és a községek között egyezségileg lesznek megállapítva. Teljesíti az orvos a halott-kémlelési és husvágtatási szemléket, melyek szabályrendeletileg szintén díjazással vannak egybekötve.

Azonkívül a körorvos kézi gyógyszerár tartásának engedélyezéseért is folyamodhat, mely mindaddig, míg a községben esetleg önálló gyógyszerár nem állítatik, az illetékes hatóság által az orvos folyamodására engedélyeztetni szokott.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1876. évi XIV. t. c. értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket alulírott főszolgabíróhoz **foljó évi december hó 18-áig** okvetlenül nyujtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1895. évi november hó 25-én.

T a r c z a y,

főszolgabíró.

3-1

Díjnok kerestetik.

Alulíroffnál a jegyzői feendőtkben némileg jártas

két díjnok

napi 1 ffr fizetössel azonnal alkalmazást nyer.

Bajmokon, 1895. november 20-án.

Budanovits Árpád,

jegyző.

2-1

2833. szám.

kg. 1895.

Hirdetmény.

Alulírott eljárásság ezennel közhírré teszi, hogy Bács-Doroszló község határában a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező földeken, nemkülönbén az urbéri sessionális földeken a vadászati jog gyakorlása 1896. évi január 1-től hat egymásután következö évre, vagyis 1901. évi december 31-éig bezárólag nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek **1895. évi december hó 22-én délután 3 órakor** Bács-Doroszló község házában bérbe fog adani.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Bács-Doroszlón, 1895. évi november hó 22-én.

2-2

Az eljárásság.

2263. szám.

kg. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Veprovác községben lemondás folytán megüresedett községi rendőrvetetői állásra ezennel pályázat nyittatik, s felhivatnak a pályázni kívánók, hogy ez irányu felszerelt kérvényüket **foljó évi december hó 27-ik napjáig** Veprovác község eljárásságánál nyujtsák be.

Az állás javadalmazása évi 288 frt o. é., mely bavi utólagos részletekben fizetetik ki a községi pénztárból; a felszerelést a község szolgáltatja, az egyenruházatot azonban az illető a sajátjából köteles beszerezni.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy:
a) magyar állampolgárság, védkötelezettség teljesítése, feddhetlen erkölcsi és teljesen rovatlan előélet, teljesen egészséges testi és elméleti állapot, a magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes, a németnek szóban való bírása okmányilag igazolandó, hogy
a) az 1873. II. t. c. által kedvezményezett altisztek, kiszolgált állami csendőrök,
b) a hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyének,
c) rendőrségi szolgálatban állott kifogástalan egyének,
d) végre nőtlen egyének egyenlő körülmények közt elsőbbségben részesülnek.

Veprovác, 1895. évi november hó 27-én.

2-1

Az eljárásság.

8407. szám.

kg. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésben levő felső-kovili körorvosi állásra — amelyhez Alsó- és Felső-Kovil összeépített községek tartoznak — ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a vonatkozó törvényeknek megfelelőleg felszerelt kérvényeiket **foljó 1895. évi december hó 31-éig** annál is inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Jelen állás javadalmazása 600 frt évi fizetés. A látogatási díj mindkét községben uappal 20, éjjel 40 kr. Titelen, 1895. évi november hó 26-án.

V o j n i t s,

főszolgabíró.

3-2

Pályázat.

Priglevica-Szt-Iván községe elemi népiskolájánál leköszönés folytán üresedésbe jött osztálytanítói állásra ezennel pályázat nyittatik. Évi jövedelem: 450 frt készpénz, 5 öl kemény hasábia és szabad lakás. A megválasztott tartozik a mindennapi és ismétlő iskola egyik osztályát tanítani. Tannyelv: magyar-német. Ezen állásra pályázhatnak tanítók és tanítónők egyaránt, kik felkértenek, hogy törvényszabta módon felszerelt kérvényeiket **december hó 6-ig** a helybeli községi iskolaszékhez beküldjék.

Priglevica-Szt-Iván (Bács-Bodrogh megye), 1895. évi november hó 24-én.

2-2

Az iskolaszék.

2456. szám.

kg. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bresztovác községében lemondás folytán megüresedett, 220 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra ezennel pályázat iratik ki.

Ezen állásra csak oly egyén alkalmazható, aki:

- a) magyar honpolgár;
- b) védkötelezettségének megfelelt, 24. életévét betöltötte, a 60-at pedig el nem érte;
- c) feddhetlen erkölcsi és teljesen rovatlan előéletű;
- d) teljesen egészséges;
- e) írni és olvasni tud és a községben divó német és szerb nyelvet bírja.

Es alkalmazásnál elsőbbség adandó:

1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek s kiszolgált állami csendőröknek.

2. A hadsereg s honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelős öri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

4. Végül előnynek tekintetik a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nőtlenség.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségügyi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítványval olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitünjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alulírt eljárásságához **foljó évi december hó 13-áig** benyujtandók.

A rubázatot a rendőri sajátjából tartozik fedezni; a többi feltételek alulírt eljárásságánál bármikor megtudhatók.

Kelt Bács-Bresztovác, 1895. november hó 27-én.

Zányi Félix,

jegyző.

Vogl József,

bíró.

6434. szám.

kg. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Rigyica községben üresedésbe jött községi végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **foljó évi december hó 10-ig** benyujtsák.

Ezen állás évi javadalmazása 150 frt készpénz fizetés és a befolyó végrehajtási költségek.

Baján, 1895. évi november hó 27-én.

Latinovits Gyula,

főszolgabíró.

2264. szám.

kg. 1895.

Pályázat.

Parabuty községnél üresedésben lévő egy lovas rendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a fennálló szabályrendeletben megkivánt kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az alulírott községi eljárásságához **1895. évi december hó 10-ig** benyujtsák, mivel a később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni. A lovas rendőri évi fizetése — havi utólagos részletekben — 270 frt és 120 frt lótartási átalány.

Kelt Parabutyon, 1895. évi november hó 25-én.

Szalay József, Mortok Mihály,

jegyző.

2-2 bíró.

Hirdetmény.

Mély tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki uri hölgyközönséget, hogy a fehérnemű-varrásban egyesített kitünö szakképzettségemnél fogva elfogadok egyes darab és teljes

kelengyék

kiállítását a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. — Egyuttal tisztelettel jelentem, hogy január hó 15-től a fehérnemű-varrásban kiképezést nyerni óhajtó uri szülők gyermekeinek **10 hónapra terjedő tanfolyamot** nyitok. Iratkozásokat 1896. évi január hó 8-ig lakásomon (Bástya-utca, 142. szám alatt) eszközölhetek.

A tanterem helyisége a központ legalkalmasabb helyén állapittatik meg, miért is a jelentkezés okvetlen szükséges.

Szives jóindulatukba ajánlva magamat, maradtam

2-1

kiváló tisztelettel

BAGÓ ILONA.

Egész és Fél évről Negyedre
A lapot illető szerkesztés a laptulajdonos

Egyes sz

A magy
galmas jelen
egymásután
véderő-vita
lánggal égtel
a dolog oly
fosztják meg
Ánde ha né
nyek, okaik
vigasztalást
zéki pártok
mennyire e
Csakis a ké
és politikai
annak határ
megenged.

Az új v
az ellenzék
sőt ellenzék
rendes időbe
zéki pártok
hogy ennek
hamar lejár
ügyeit tartja
kérdését s m
hogy künn a
ügyeik, tehát
a miniszteriu
gában a képv
még az új v
parlamentü vi
javára. Miutá
folyt általán
eszközökkel
tehát a szem
gyanúsítja a
kelő párttago
mert azt hisz
kerül neki a
De csatlakoz
s minél világ
kot, annál sz
elvi párt és
nizsteriumot.
nagyon hama
gyorsan észte
szen elhibáz
kétélü.

Talán le
indemnitási v
alatt az is k
karácsonyi sz

Külsősé

belügyminiszter
hatóságokhoz, a
ujólag. Panasz
e rendeletet, m
anyakönyvvezet
az összeadand
meg, de óvak
például — mo
vagy a házassá
függővé, hogy
viseljen, avagy
az egyházi há
szokásos jelvény
képes cselekmé
követelni, hogy
1894. évi XXX
nászünet is hoz
idézett t. c. 37
történet, termé
nép is megjelen
a megjelenéstől.

A posta

küldeni. A k
eljárást szünteté
pénzügyminiszte
panaszok az ira
szállított csomag
déki eljárást ind
magokban való
nincs ellentétbe
címezett az így
kézbesítésével ü
ter, egyetértve
ennélfogva hogy
magokban elhely